

**Luxemburg den 13 oktober 2026
(OR. en)**

14370/26

**AG 164
POLGEN 229
FREMP 322
JAI 1296
DISINFO 80
HYBRID 119
AUDIO 123
EDUC 407**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om inkluderande demokratiskt deltagande samt samhällets och lokalsamhällenas resiliens

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om inkluderande demokratiskt deltagande samt
samhällets och lokalsamhällenas resiliens, som godkändes av rådet (allmänna frågor)
den 13 oktober 2026.

**RÅDETS SLUTSATSER OM INKLUDERANDE DEMOKRATISKT DELTAGANDE
SAMT SAMHÄLLETS OCH LOKALSAMHÄLLENAS RESILIENS**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

SOM ERINRAR OM att unionen, enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter, och att dessa värden är gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män,

SOM BEAKTAR Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 1, 10, 11, 12, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 39, 40 och 44,

SOM BETONAR att demokratiska samhällen upprätthålls genom medborgarnas aktiva deltagande och engagemang och genom att de grundläggande rättigheterna respekteras och skyddas,

SOM UNDERSTRYKER att demokratin endast kan blomstra med yttrande- och informationsfrihet,

SOM BETONAR den avgörande roll som mediefrihet och mediepluralism spelar när det gäller att bidra till välfungerande demokratier, och BETONAR att eftersom rättsstatsprincipen och demokratin är ömsesidigt förstärkande värden är det viktigt att medlemsstaterna strikt följer robusta rättsstatsnormer,

SOM ERINRAR OM Europeiska rådets slutsatser av den 18 december 2025¹ och den 19 mars 2026², där vikten av att stärka demokratins motståndskraft i Europa framhölls och behovet av att fördjupa medborgarnas engagemang betonades,

¹ EUCO 24/25, 18 december 2025, se punkt 29 *Kampen mot desinformation och mot utländsk informationsmanipulering och inblandning*.

² EUCO 1/26, 19 mars 2026, se punkt 58, *Stärka Europas demokratiska motståndskraft*.

SOM ERINRAR OM sina slutsatser om utbildningens bidrag när det gäller att stärka gemensamma europeiska värden och demokratiskt medborgarskap³; demokratins motståndskraft: skydda valprocesserna mot utländsk påverkan⁴; det medborgerliga utrymmets roll vad gäller skydd och främjande av de grundläggande rättigheterna i EU⁵; den strategiska roll som kultur, kulturarv och audiovisuella verk har för att upprätthålla europeiska värden och demokratins motståndskraft⁶ samt stärkandet och skyddet av en fri, öppen och välunderbyggd demokratisk debatt⁷,

SOM ERINRAR om kommissionens rekommendation (EU) 2023/2836 av den 12 december 2023 om främjande av engagemang och faktisk delaktighet för medborgare och civilsamhällesorganisationer i politiska beslutsprocesser,

SOM VÄLKOMNAR det gemensamma meddelandet från kommissionen och den höga representanten ”Europeiskt demokratiförsvar: att främja starka och motståndskraftiga demokratier”⁸ och kommissionens meddelande om EU:s strategi för civilsamhället⁹,

SOM VÄLKOMNAR inrättandet av det europeiska centrumet för demokratisk resiliens (ECDR) i februari 2026,

SOM NOTERAR att dessa slutsatser bygger på det polska ordförandeskapets arbete med att stärka demokratins motståndskraft i EU, det danska ordförandeskapets arbete med tillgång till tillförlitliga nyheter som en del av det europeiska demokratiförsvaret och den strukturerade diskussion som fördes under det cypriotiska ordförandeskapet för att följa upp det europeiska demokratiförsvaret¹⁰,

SOM ÄVEN NOTERAR betänkandet om slutsatser och rekommendationer från Europaparlamentets särskilda utskott för det europeiska demokratiförsvaret, P10_TA (2026) 0286,

³ 15738/23.

⁴ 10119/24.

⁵ 7388/23.

⁶ 15814/25.

⁷ 10533/24.

⁸ JOIN(2025) 791 final.

⁹ COM(2025) 790 final.

¹⁰ 9605/26 (rapport från ordförandeskapet).

SOM ERINRAR OM att dessa slutsatser inte föregriper de pågående förhandlingarna om den kommande fleråriga budgetramen,

1. BETONAR att demokrati, frihet och jämlikhet samt rättsstatsprincipen ömsesidigt förstärker varandra och att respekten för dessa värden är ett gemensamt ansvar för unionens institutioner och medlemsstaterna,
2. ERKÄNNER det bidrag som ett brett medborgardeltagande ger till det demokratiska livet och den sociala sammanhållningen, UNDERSTRYKER att demokrati kräver ett aktivt och inkluderande deltagande av medborgarna och respekt för gemensamma värden, ERINRAR OM den viktiga roll som en verkningsfull rätt att inge framställningar spelar för att stärka medborgarnas politiska deltagande,
3. INSER att förtroendet för offentliga institutioner, de demokratiska processernas integritet och informationsutrymmet är ömsesidigt förstärkande och utgör grunden för demokratisk och samhällelig motståndskraft och ÄR MEDVETET OM att den nuvarande föränderliga geopolitiska situationen innebär utmaningar för våra demokratier, vilket kan förvärpa radikaliserings och minska förtroendet för institutioner och val,
4. FRAMHÅLLER i detta avseende att digital utestängning tillsammans med de utmaningar som nyhetsöknar innebär kan skapa hinder för ett aktivt och inkluderande deltagande i det demokratiska livet,
5. BETONAR att utländsk informationsmanipulering och inblandning syftar till att splittra samhället, försvaga förtroendet för demokratiska institutioner, hindra en välinformerad demokratisk debatt och avskräcka medborgarna från att delta i det demokratiska livet genom att snedvrider informationsmiljön, manipulera innehåll, förstärka splittringen och undergräva räckvidden och upptäckbarheten för tillförlitlig information och oberoende medier, UNDERSTRYKER att åtgärder mot utländsk informationsmanipulering och inblandning bör vara proportionerliga, samtidigt som yttrandefriheten, mediefriheten och den demokratiska debatten skyddas,

6. NOTERAR att skadlig användning av artificiell intelligens, inbegripet generativ AI och deepfake, används för att sprida desinformation, i försök att rikta in sig på personer i utsatta situationer, och underlättar skapande, inriktning och förstärkning av vilseledande innehåll, vilket ytterligare undergräver förtroendet för demokratiska processer, ERINRAR OM det särskilda behovet av att säkerställa transparens och ansvarsskyldighet för digitala plattformar, inbegripet mycket stora onlineplattformar och mycket stora sökmotorer, transparens i politisk reklam och hantering av AI-genererat eller manipulerat innehåll, samtidigt som de grundläggande rättigheterna skyddas,
7. INSER att det förutom bredare insatser för att stödja medborgardeltagande också finns ett behov av en förebyggande strategi för att motverka utländsk informationsmanipulering och inblandning genom medvetenhet, beredskap, tidig upptäckt, stöd till oberoende forskning och faktagranskning och främjande av gemensamma metoder och bästa praxis, för att säkerställa att dessa insatser för medborgardeltagande är mer synliga och effektiva,
8. ERKÄNNER att det är av yttersta vikt för våra demokratier att säkerställa att stadgan om de grundläggande rättigheterna tillämpas fullt ut och att de grundläggande rättigheterna respekteras fullt ut, ERINRAR OM att yttrande- och informationsfriheten samt mötes- och föreningsfriheten är avgörande förutsättningar för medborgarnas deltagande i demokratiska processer och BEKRÄFTAR att rättsstatsprincipen är avgörande för att skydda dessa grundläggande rättigheter och friheter,
9. BETONAR vikten av fria, diversifierade och oberoende medier som grundläggande pelare för demokratins motståndskraft, som gör det möjligt för medborgarna att få tillgång till tillförlitlig information, hålla institutionerna ansvariga och göra välgrundade val, UNDERSTRYKER i detta sammanhang vikten av mediekompetens, digital kompetens och informationskompetens för att kritiskt bedöma information, identifiera manipulativa tekniker och göra välgrundade bedömningar av källornas tillförlitlighet,

Utmaningen med minskat demokratiskt engagemang

10. ERINRAR OM att anordnandet av val och valsystem är medlemsstaternas behörighet, NOTERAR att deltagandet i valet till Europaparlamentet på cirka femtio procent kan förbättras för alla medborgare,
11. BETONAR att röstning i val och folkomröstningar är en grundläggande möjlighet genom vilken medborgarna utövar sin demokratiska röst, vilken kompletteras med meningsfulla tillfällen att delta i och påverka det demokratiska beslutsfattandet mellan val,
12. UNDERSTRYKER att medborgarnas förtroende för offentliga institutioner är avgörande för att bygga motståndskraftiga demokratier, BETONAR att ett sådant förtroende stärks när myndigheterna agerar på ett öppet, ansvarsfullt och evidensbaserat sätt och när medborgarna får tydlig återkoppling om hur deras deltagande har beaktats i beslutsfattandet,
13. UTTRYCKER ORO över att personer i utsatta och marginaliserade situationer kan utsättas för oproportionerliga risker för politiskt avståndstagande och få bristande förtroende för det offentliga beslutsfattandet, och ERKÄNNER att en känsla av minskad politisk representation är en stor samhällsutmaning,
14. BETONAR behovet av initiativ för att stärka demokratins motståndskraft och undanröja strukturella hinder för demokratiskt deltagande och medborgardeltagande, som särskilt kan påverka vissa grupper, ÄR MEDVETET OM att ett inkluderande, diversifierat och meningsfullt deltagande i kultur- och samhällslivet kan bidra till social sammanhållning och demokratins motståndskraft,
15. UNDERSTRYKER behovet av att ta itu med de särskilda hinder för medborgardeltagande som bland annat unga med högst grundskoleutbildning och unga som varken arbetar eller studerar samt personer med funktionsnedsättning stöter på, UNDERSTRYKER vikten av att motverka övergrepp, trakasserier och hot mot dem som är aktiva i det offentliga livet, UPPREPAR att dessa insatser måste respektera de grundläggande rättigheterna fullt ut och inte får hindra legitim kritik, politisk debatt eller demokratisk tillsyn, VÄLKOMNAR kommissionens tillkännagivande av en rekommendation och en vägledning för bästa praxis för att hjälpa medlemsstaterna att bättre säkerställa säkerheten för politiska kandidater och valda företrädare,

16. ERKÄNNER att kvinnors och mäns deltagande är oumbärligt för ett inkluderande demokratiskt deltagande och att kvinnor fortfarande är underrepresenterade i politiska ledande befattningar och fortfarande ställs inför hinder för ett fullständigt, jämlikt och effektivt deltagande i det politiska och offentliga livet, ÄR MEDVETET OM att främjandet av jämställdhet är avgörande för att säkerställa rättvisa, effektiva och demokratiska beslutsprocesser, och stärka samhällets och lokalsamhällenas resiliens,

Den europeiska dimensionen av inkluderande deltagande

17. ÄR MEDVETET OM att medlemsstaterna har potential att dra nytta av mer samordnade åtgärder på EU-nivå för att uppmuntra till politiskt förnyat engagemang, samtidigt som medlemsstaternas befogenheter, ansvar och rättigheter respekteras fullt ut, VÄLKOMNAR samarbetsinitiativ, såsom Wienforumet för grundläggande rättigheter och demokrati,
18. NOTERAR att samtalsdemokratiska processer, utöver att berika det offentliga beslutsfattandet, kan få medborgarna engagerade på nytt när de kompletterar val, är korrekt utformade och genomförda och bygger på en transparent metod och ett verkligt representativt urval av medborgare. ÄR MEDVETET OM att deltagare i medborgarförsamlingar, deltagandebaserade paneler, deltagandebaserad budgetering samt kultur- och samhällsdialoger konsekvent rapporterar om ökad politisk kunskap, ökad upplevd egenmakt och större benägenhet att delta i demokratiska processer, KONSTATERAR VIDARE att erfarenheterna i flera medlemsstater visar på värdet av att genomföra sådana övningar regelbundet och på nationell, regional och lokal nivå, och e-demokratitjänsternas potential att stödja dessa verktyg¹¹, UPPMANAR medlemsstaterna att överväga liknande initiativ,
19. VÄLKOMNAR insatserna för att stödja kandidatländer och potentiella kandidaters deltagande i europeiska initiativ som främjar inkluderande demokratiskt deltagande samt samhällets och lokalsamhällenas resiliens, inbegripet associering till europeiskt centrum för demokratisk resiliens,

¹¹ Gemensam förklaring från Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen om konferensen om Europas framtid – Medborgardialog för demokrati – Att bygga ett motståndskraftigare Europa 2021/C 91 I/01.

En ram för inkluderande demokratiskt deltagande

20. UPPREPAR att utbildning för demokratiskt medborgarskap bidrar till Europas långsiktiga motståndskraft, särskilt i kristider, BETONAR dess betydelse för att aktivt stärka det kritiska tänkandet och främja demokratiska värden och mänskliga rättigheter på alla utbildningsnivåer och inom alla typer av lärande, FRAMHÅLLER också vikten av bildkompetens, digital kompetens och mediekompetens och av att ge medborgare i alla åldrar, särskilt ungdomar, möjlighet att förstå hur digital teknik, bland annat algoritmer och AI, fungerar och påverkar,
21. UNDERSTRYKER vikten av att främja en gynnsam miljö för det civila samhället och ett transparent medborgerligt utrymme, och uppmuntra till en öppen, regelbunden och transparent dialog med medborgarna och civilsamhällesorganisationer, BETONAR att aktörer i civilsamhället måste kunna verka fritt, säkert och oberoende, utan otillbörlig inblandning,
22. UPPMÄRKSAMMAR att beslutsfattandet kan berikas av meningsfulla, inkluderande och transparenta offentliga samråd och medborgardeltagande i det offentliga beslutsfattandet,
23. ERINRAR OM att stärkandet av ett inkluderande demokratiskt deltagande kräver en myndighetsövergripande strategi som involverar myndigheter på alla nivåer samt ett inkluderande samhällsövergripande engagemang med alla berörda parter i det civila samhället,
24. ERKÄNNER de lokala och regionala myndigheternas viktiga roll när det gäller att föra de demokratiska processerna närmare medborgarna, och VÄLKOMNAR deras bidrag på europeisk institutionell nivå, särskilt genom Regionkommittén, i enlighet med fördragen och subsidiaritetsprincipen, ÄR MEDVETET OM att tillväxt och välbefinnande i Europeiska unionen som helhet kan bidra till EU-medborgarnas deltagande i demokratiska processer och därmed till demokratins motståndskraft, BETONAR i detta sammanhang den grundläggande roll som sammanhållningspolitiken och den gemensamma politiken spelar på unionsnivå i syfte att stärka banden mellan lokalsamhällena och samhället,

25. UNDERSTRYKER vikten av tillgång till oberoende och pluralistiska nyhetsmedier, inbegripet regionala och lokala medier, ERINRAR OM värdet av transparent ekonomiskt stöd med offentlig ansvarsskyldighet på alla nivåer för nyhetsrapportering till underbetjänade målgrupper samt rapportering i allmänhetens intresse, inbegripet om lokala frågor, med full respekt för det redaktionella oberoendet, ERINRAR OM behovet av att säkerställa insyn i medieägandet och skydda journalistiken i allmänhetens intresse i linje med den europeiska mediefrihetsförordningen, och BETONAR vikten av att främja tillgången till tillförlitlig information, särskilt i den digitala miljön, för alla i hela unionen, till exempel genom en eventuell kommande översyn av direktivet om audiovisuella medietjänster och hållbara finansieringskällor,
26. UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att främja en fri och pluralistisk mediemiljö och därigenom skydda tillgången till tillförlitlig information och demokratisk dialog, och att säkra EU-finansiering för att stödja relevanta medieinitiativ, utan att det påverkar de pågående förhandlingarna om den fleråriga budgetramen,
27. UPPMANAR medlemsstaterna att stärka insatserna för att främja säkra, inkluderande och möjliggörande villkor för demokratiskt engagemang för alla, ta itu med hinder och främja jämställdhet och kvinnors fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande och ledarskap i det politiska och offentliga livet,
28. UPPMUNTRAR utbyte av information och bästa praxis mellan medlemsstaterna genom det nätverk av nationella myndigheter för medborgardeltagande som förstärktes av kommissionen 2026, vilket kan hjälpa medlemsstaterna att på frivillig basis utbyta och utveckla gemensamma verktyg, metoder och ramar för kapacitetsuppbyggnad för att stärka samhällets och lokalsamhällenas resiliens, UPPMUNTRAR medlemsstaterna att främja ett aktivt medborgarskap och social sammanhållning genom att stödja frivilliga samhällsinitiativ, medborgarskapsutbildning och program för mediekompetens, och genom att främja samarbete med relevanta lokala aktörer, utbildnings-, kultur- och kulturarvsinstitutioner samt civilsamhällesorganisationer,

29. UPPMANAR kommissionen att hjälpa medlemsstaterna att vidta ytterligare frivilliga åtgärder för att engagera ungdomar, särskilt de som varken arbetar eller studerar, genom att utnyttja bästa praxis från alla medlemsstater,
30. UPPMANAR kommissionen att främja ett fullständigt utnyttjande av EU:s befintliga finansieringsinstrument för att, bland annat genom tekniskt stöd, stödja initiativ för deltagandedemokrati som är utformade för att underlätta inkludering av alla medborgare, även de som möter socioekonomiska hinder, i enlighet med deras respektive regler och inom ramen för tillgängliga finansiella medel,
31. UPPMANAR kommissionen att, utan att det påverkar de pågående förhandlingarna om de framtida budgetramarna och deras resultat, integrera mekanismer för deltagandedemokrati med program för digital kompetens, mediekompetens och AI-kompetens, med fokus på bland annat användning och missbruk av artificiell intelligens (AI), och att främja utbildning för demokratiskt medborgarskap genom att lyfta fram bästa praxis i kampanjer för att öka allmänhetens medvetenhet och sektorsövergripande partnerskap,

Stärka stödet till civilsamhällets engagemang

32. ÄR MEDVETET OM att ett oberoende, diversifierat och motståndskraftigt civilsamhälle, tillsammans med medborgarledda initiativ, bidrar till demokratiska kontroller och motvikter och demokratins motståndskraft, till exempel genom att bidra till insatser för ansvarsutkrävande, BETONAR fördelarna med att stärka civilsamhällets deltagande i beslutsfattandet,
33. NOTERAR behovet av tillräcklig och hållbar finansiering för civilsamhället, och UPPMANAR ENTRÄGET till fortsatta insatser för att rationalisera och förenkla administrativa förfaranden för att förbättra tillgången till relevanta EU-finansieringsflöden för stödberättigade organisationer, ANSER det viktigt att säkerställa att information om finansieringsmöjligheter och rådgivande initiativ når organisationer som är verksamma på lokal och regional nivå, med vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen,

34. UPPMANAR kommissionen att i nära samarbete med medlemsstaterna utveckla finansieringsmekanismer som främjar varaktigt engagemang och opinionsbildning, inom befintliga relevanta program och utan att föregripa de pågående förhandlingarna om den framtida fleråriga budgetramen, FRAMHÅLLER att större tonvikt skulle kunna läggas på kapacitetsuppbyggande åtgärder, inbegripet tekniskt bistånd, utbildning och rådgivningsstöd, för att stärka civilsamhällesorganisationernas förmåga att få tillgång till och hantera finansieringsmöjligheter,

Uppföljning av antagandet av det europeiska demokratiförsvaret

35. VÄLKOMNAR kommissionens tillkännagivande i sitt meddelande om ett europeiskt demokratiförsvaret av ett förstärkt nätverk av nationella myndigheter för medborgardeltagande, en europeisk medborgarpanel om demokratisk resiliens, ett tekniknav för civilsamhället och ungdomspolitiska dialoger, såsom EU:s ungdomsdialog,
36. UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att beakta att de aspekter som tas upp i dessa slutsatser återspeglas i arbetet inom europeiskt centrum för demokratisk resiliens och kompletterar och inte överlappar arbetet i nätverket av nationella myndigheter för medborgardeltagande, NOTERAR i detta avseende värdet av frivilligt utbyte av god praxis och sakkunskap med alla berörda parter, med full respekt för medlemsstaternas befogenheter och subsidiaritetsprincipen,
37. UPPMANAR medlemsstaterna att lämna in projektförslag till europeiskt centrum för demokratisk resiliens om inkluderande demokratiskt deltagande och engagemang från alla medborgare, med utgångspunkt i nationella erfarenheter av strukturerade deltagandeprocesser, med full respekt för nationella befogenheter och institutionella strukturer,
38. VÄLKOMNAR inrättandet av det årliga ministerforumet på hög nivå om det europeiska demokratiförsvaret som en värdefull plattform för att utvärdera relevanta åtgärder och underlätta utbytet av bästa praxis, bland annat när det gäller medborgarnas engagemang,

39. BETONAR att det europeiska demokratiförsvaret endast kommer att lyckas om det skyddar våra gemensamma värden och försvarar våra grundläggande rättigheter, BETONAR vikten av att stärka demokratin utöver de medborgare som redan är engagerade, och UNDERSTRYKER att medborgare som ser sina röster återspeglas i beslutsfattandet blir aktivare deltagare när det gäller att försvara våra gemensamma värden och stärka demokratin,
40. UPPMANAR kommissionen att beakta dessa slutsatser vid genomförandet och vidareutvecklingen av det europeiska demokratiförsvaret,
41. ÅTAR SIG att regelbundet återkomma till frågan om inkluderande demokratiskt deltagande samt samhällets och lokalsamhällenas resiliens.
-